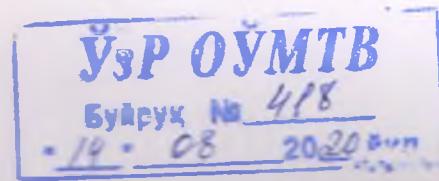

3

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

*5322500 – Виночилик технологияси, бижгиш маҳсулотлари ва алкоголсиз
ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналишининг
малака талаблари*

Тошкент

СЎЗ БОШИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент кимё-технология институти

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» 08 даги 3 - сонли йигилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талабни 320 000 – Ишлаб чиқариш технологиялари таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат хисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш хуқуки Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1. Кўлланиш соҳаси	4
1.1.1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши малака талабининг қўлланилиши.	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:.....	4
1.2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятигининг соҳалари:	4
1.2.2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:.....	4
1.2.3. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар	6
2.1. Умумий компетенциялар:	6
2.2. Касбий компетенциялар:.....	7
2.3. Касбий квалификациялар.....	7
3. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фандастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	7
3.1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фандастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	7
3.2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	8
Библиографик маълумотлар.....	8

1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртқи таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиши кредит-модуль тизими асосида ташкил килинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси** таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмууни ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўкув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўкув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўкув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотни молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотига ўқишига кираётганabituriyentlar, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши – вино, бижгиши маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва алкоголсиз ичимликлар тайёрлаш жараёнларини оптималлаштириш; вино материалларга ишлов бериш ва вино ишлаб чиқариш иш унумини ва маҳсулот сифатини ошириш, ишлаб чиқаришга инновацион технологиялар ва жиҳозларни татбиқ этиш, замонавий ва хавфсиз ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва уни бошқариш масалаларини қамраб олади.

1.2.2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг обьектлари:

- вино, спирт, пиво, алкоголсиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш саноатида қўлланиладиган хом-ашё ва материаллар;

- ноанъанавий қандли хом ашёлар;

- вино, спирт, пиво, алкогольсиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш технологиялари ва жиҳозлари;

- вино материалларга ишлов бериш технологик жараёнлари ва жиҳозлари.

1.2.3. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгии маҳсулотлари ва алкогольсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- ишлаб чиқариш;

- илмий-тадқиқот;

- ташкилий-бошқарув;

- лойиҳавий-конструкторлик;

- фойдаланиш ва хизмат кўрсатиш;

- педагогик (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида).

1.2.4. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгии маҳсулотлари ва алкогольсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5322500 – Виночилик технологияси, бижгии маҳсулотлари ва алкогольсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг б-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, обьектлари ва турларига мувофиқ бакалавриат битиравчиси куйидаги касбий вазифаларни бажаришга кодир бўлиши лозим:

Ишлаб чиқариш ҳамда илмий-тадқиқот фаолиятида:

- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чикиш ва уларни қўллаш;
- участка, цех, бўлим технологи бўлиб ишлаш, ишлаб чиқариш цехини юритиш;
- хом ашё, ёрдамчи материаллар ва маҳсулотларнинг сифатини назорат килиш;
- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва такомиллаштириш бўйича технологик ечимларни ишлаб чикиш;
- технологик схемаларни таҳлил қилиш ва технологик параметрларни хисоблаш;
- корхонадаги асбоб-ускуналар ва технологик жиҳозларнинг ишлапини таъминлаш, уларни ярокли ҳолатда ушлаб туриш ва қайта тиклаш;
- автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва мухитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- буюртмачилар билан ишлаш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш;
- техник воситалар, тизимлар, жараёнлар, курилмалар, материалларни ва янги турдаги материалларнинг таркиби ва ишлаб чиқариш технологиясини амалиётга татбиқ этиш;
- машиналар ва автоматлаштирилган линияларни синовдан ўтказишида иштирок этиш;
- Ўзбекистонда ва ҳорижда чоп этилган соҳа технологияларига оид илмий-техник ахборотлар ва манбаларни ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишларида иштирок этиш;
- мавзу бўйича илмий-техникавий маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотларни тизимлаштиришда иштирок этиш;
- илмий изланиш натижаларини амалиётга татбиқ этиш.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- ишлаб чиқаришни бошқариш;
- ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;
- замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш, ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизmlарини ишлаб чиқиш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келишини назорат килиш;
- касбий муаммоларнинг ечимларини амалиётга татбиқ этиш;
- ишлаб чиқариш жараённада сифатни бошқариш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар хар хил бўлган шароитда бошқарув қарорларини қабул қилиш;

- бирламчи ишлаб чиқариш звено ишининг ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш.

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

- технологик регламент асосида ишлаб чиқариш жараёнларини танлаш, хом ашёларга ишлов бериш ва маҳсулотларни ишлаб чиқариш лойиҳасини тузиш;
- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;
- автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- лойиҳавий ва дастурий хужжатларни ишлаб чиқиш;
- амалиётда ахборот технологияларнинг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини ўз ихтисослигига мос равиша қўллаш.

Фойдаланиш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- тизимли ёндошув асосида автоматлаштирилган равиша ишлаб чиқишни такомиллаштириш;
- бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, ахборот ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш;
- асбоб-ускуналар, курилмалар, механизмлар ва жиҳозлар, уларнинг ишчи қисмлари параметрлари ва иш ҳолатини ташхис синовларидан ўтказиш.

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида):

- умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича мутахассислик фанларидан назарий ҳамда амалий машғулотларни олиб бориш;
- ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашниш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича зарур ўқув-методик хужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиш;
- ўз устида ишлаб ўқитаётган фанига тегишли методлар ва воситаларни мунтазам такомиллаштириб бориш.

2. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиш, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил кила олиш;
- барқарор ривожланиш ва медиа фалсафа масалаларини касбий фаолиятда қўллай олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниш, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиш ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана олиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятда қўллай олиш, ахборотларни йиғиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усусларини эгаллаш, ишбилиармонлик ёзишмаларини олиб бориш ва электрон алоқаларни олиб бориш, касбий фаолиятда мустақил асосланган қарорлар қабул қилиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай олиш, ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввурга эга

бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- хом ашёни сақлаш ва ашёнлари қайта ишлаш;
- узумни етилтириш ва ампелография бўйича билимларни амалиётда қўллаш;
- узум виноси, спирт, пиво, алкогиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш;
- хом ашё, ярим- ва тайёр маҳсулотлари техно-кимёвий назорат килиш;
- ноанъанавий қандли хом ашёларга ишлов бериш;
- вино, спирт, пиво, алкогиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш корхоналари чиқиндиларини ҳамда иккиласми маҳсулотларни қайта ишлаш;
- маҳаллий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва уларни самарали бошқариш чоратадибрларини ишлаб чиқиш;
- маҳсулотлар ассортиментини кенгайтириш, сифатини бошқариш ҳамда саноат иқтисодиётини ва маркетингини ривожлантириш;
- янги технологияларни жорий этиш ҳамда инновацион технологиялардан унумли фойдаланиш ва ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш;
- меъёрий-ҳуқуқий хужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва ўзларининг професионал фаолиятларида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш.

2.3. Касбий квалификациялар:

Лаборант-микробиолог, кимёвий ташхис лаборанти, кимёвий-бактерия ташхиси лаборанти, сараловчи, шакар ишлаб чиқариши аппаратчиси, утфел пишириш аппарати, диффузион шарбат, дефекосатурацияси аппаратчиси, диффузия аппаратчиси; пиво пиширувчи, солодовкачи, хамиртуруш етиштириш аппаратчиси, етилиш жараёни аппаратчиси, хамиртуруш етиштириш аппаратчиси, етилиш жараёни аппаратчиси, пиширувчи, пиво пишириш ишлаб чиқаришда фильтрлаш линияси оператори; вино маҳсулотлари ишлаб чиқариши оператори, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариши жихозлари созвучиси (ишлаб чиқариш тармоқлари бўйича), техник-технолог, вино маҳсулотлари ишлаб чиқариш оператори, вино маҳсулотлари қуиши ва қадоқлаш оператори қуиши-тўлдириш автоматлари машинисти, пробкалаб беркитиш машинисти, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш линияси оператори квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятда зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Ихтисослик фанлари”, машғулот турлари, ажратилган кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режага киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда кредит-модуль тизимида фаолият юритаётган етакчи хорижий олий таълим муассасаларининг ўқув режалари асосида белгиланади.

3.2. 5322500 – Виночилик технологияси, биэсгиин маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми хафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми хафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишининг меъёрий муддати 4 йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим	кечки таълим	сиртқи таълим
Назарий ва амалий таълим	40-60%	40-60%	40-60%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-	15-35%	25-45%
Аттестация	6-8%	6-8%	6-8%
Таътил	10-30%	10-30%	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%	15-30%	15-30%
Битириув малакавий иши	2-3%	2-10%	2-10%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурӯҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриатнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври, тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриатнинг ўқув жараёни, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битириув малака иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, ишлаб чиқариш, илмий тадқикот жараёни, оксил, углевод, липид, витамин, фермент минерал моддалар, озуқавий қўшимча, токсикант, микроорганизм, бактерия, ачитқи, мөгор замбуруғи, патоген, вирус, бактериофаг, спора, симбиоз, метабиоз, антогонизм, паразитизм, ассоциация, анаэроб ва аэроб жараёнлар, вирулентлик, иммунитет, экзотоксин ва эндотоксин, пастеризация, стерилизация, микотоксикоз, стандартлаштириш, метрология, донни сочилиувчанлиги, вино, узум, физиологик ва технологик етуклик, оқим шарбати, босим шарбати, мусаллас, қувватланган, нордон вино, виноматериал, хом спирт, спирт, пиво, қулмоқ, арпа, солод, меласса, қанд лавлаги, диффузион шарбат, утфель, органолептик кўрсаткич, кондицион кўрсаткич, ассортимент, бижғиши, иммобилизацияланган фермент, ускуналар, металл ва нометалл материаллар, коррозия, ажратгичлар (стекателлар), пресслар, сепараторлар, фильтр-пресс, бижғитиш танклари, гидротранспортер, ҳужайра қобиги, протоплазма, соф ачитқи экини, сирка, алкоголсиз ичимлик, вакуум-сусло, концентрланган шарбат, винобоп узум навлари, эндосперм, муртак, захира моддалар, қулмоқ, ачитқи ҳужайрасининг асосий органоидлари, бижғитиш, қадоқлаш, автоклав, сульфитлаш, буглатиш, куритиш, қайта хайдаш, дрожжанка, янчиш, портвейнлаш, мацерация, шампанлаш, мезга, узум шарбати, узум турпи.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент кимё-технология институти

Ректор Б.Усмонов

2020 йил « ____ » _____

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимими
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази

Директор З.Т.Хакимов

2020 йил « ____ » _____
М.ў.

**И.А. Каримов номидаги Тошкент давлат
техника университети**

Ректор С.М.Туробжонов

2020 йил « ____ » _____
М.ў.

Узумчиликни ва виночиликни
ривожлантириш агентлиги

Директор Р.М.Бобоев

2020 йил « ____ » _____
М.ў.

ЧЭИИ «Тошкентвино комбинати» АЖ

Бош директор Д.А.Касимходжаева

2020 йил « ____ » _____
М.ў.

Илова

**5322500 - Виночилик технологияси, бижгиш маҳсулотлари ва алкоголизм
ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича таълим
дастурининг тузилиши**

1.00	NSHD	Табиий-илмий ва гуманитар фанлар	39	1170
1.01	MATH101	Математика 1	6	180
1.02	MATH105	Математика 2	4	120
1.03	COMP106	Ахборот технологиялари	6	180
1.04	PHYS107	Физика	6	180
1.05	FORL	Хорижий тил	9	270
1.06	LANG	Ўзбек (рус) тили	3	90
1.07	UZBL	Ўзбек тилини соҳада кўлланилиши	3	90
1.08	NHIS	Ўзбекистоннинг энг янги тарихи	3	90
1.09	HUMS	Фалсафа	3	90
1.10	PHCS	Жисмоний тарбия ва спорт	2	60
2.00	GPRD	Умумкасбий фанлар	103	3090
2.01	INCH126	Умумий ва ноорганик кимё	6	180
2.02	ORCH130	Органик кимё 1	3	90
2.03	ORCH209	Органик кимё 2	4	120
2.04	PHCH213	Физик кимё	6	180
2.05	BICH216	Биокимё асослари	3	90
2.06	FDCH218	Озиқ-овқат кимёси ва таҳлил	9	270
2.07	INSP139	Ихтисосликка кириш	3	90
2.08	ENGR166	Муҳандислик графикаси	6	180
2.09	BIOL152	Биология 1	3	90
2.10	BIOL153	Биология 2	4	120
2.11	HSTX275	Инсон хавфсизлиги ва токсикология	6	180
2.12	HYSA243	Гигиена ва санитария	5	150
2.13	MICB275	Микробиология	6	180
2.14	MECH247	Техник механика	3	90
2.15	PROC274	Асосий технологик жараён ва курилмалар 1	6	180
2.16	PHNU275	Овқатланиш физиологияси	3	90
2.17	PROC318	Асосий технологик жараён ва курилмалар 2	6	180
2.18	FDFT320	Озиқ-овқат технологияси асослари	6	180
2.19	RSFD329	Озиқ-овқат маҳсулотларини тадкиқ килиш усуллари	6	180
2.20	ASFD329	Озиқ-овқат сифатини баҳолаш	3	90
	ECON	Иқтисодий танлов фанлари:	6	180
3.00	SPEC	Ихтисослик фанлари	51	1530
4.00	ADDD	Кўшимча фанлар	6	180
		Жами	199	5970
	PRGR	Малакавий амандайтлар ва битирув ишиниң бижариш	41	1230
		ХАММАСИ	240	7200

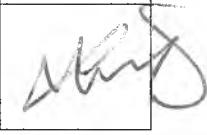
ТКТИ ўқув ишлари проректори

Аллееен Т.Т.Сафаров

**ТКТИ 5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари
ва алкогиз ичимліклар технологияси бакалавр таълим йўналиши
бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи**

Ишчи гурӯҳ таркиби

T/ р	Ишчи гурӯҳ раиси, раис ўринбосари ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис:			
1	Боботулаев Б.Б.	ТКТИ ўқув-услубий бўлим бошлиғи	
Аъзолари:			
2	Абдуллаева Б.А.	Энология ва умумий овқатланишни ташкил этиш кафедраси мудири, т.ф.н.	
3	Бобоев А.Х.	Энология ва умумий овқатланишни ташкил этиш кафедраси доценти в.б., PhD	
4	Хасанов Х.Т.	Энология ва умумий овқатланишни ташкил этиш кафедраси доценти, б.ф.н.	

ТКТИ ўқув ишлари проректори

Т.Т.Сафаров

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
 Тошкент кимё технология институти бакалавриат таълим йўналишилари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган
 кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битириувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий
 компетентлик) талаблари

Бакалавриат йўналиши		Бакалавриат учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналишилари битириувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари
шифри	номи	
5322500	<i>Виночилик технологияси, бижгиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси</i>	<p>Касбий фаолиятнинг соҳалари:</p> <p>озик-овқат маҳсулотлари технологияси бўйича ишлаб чиқариш, тадқиқ қилиш, қайта ишлаш ва сақлашга йўналтирилган воситалар, усуllар мажмуасини камраб олади.</p> <p>Касбий фаолиятнинг обьектлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> – хом ашёни сақлаш; – хом ашёни қайта ишлаш технологияси; – вино ва бижгиш маҳсулотлари ишлаб чиқариш, алкоголсиз ичимликлар тайёрлаш технологияси; – хом ашё, ярим- ва тайёр маҳсулотлари техно-кимёвий назорат қилиш; – ноанъанавий хом ашёларга ишлов бериш технологияси; – виночилик ва бижгиш маҳсулотлари микробиологияси; – вино ва пиво ишлаб чиқариш корхоналари чиқиндиларини қайта ишлаш технологияси; – маҳаллий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва уларни самарали бошқариш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш; – меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятларини аниqlаш; – маҳсулотлар ассортиметини кенгайтириш ва маркетингни ривожлантириш; – янги технологияларни жорий этиш ҳамда инновацион технологиялардан унумли фойдаланиш ва ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш. – иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурларини ишлаб чиқиш. <p>Касбий фаолиятнинг турлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • илмий-тадқиқот; • ишлаб чиқариш; • ташкилий-бошқарув; • лойиҳавий-конструкторлик; • фойдаланиш ва сервис хизматини кўрсатиш педагогик (умуми ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида). <p>Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дунёкаш билан баглик тизимили билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таххил қила олиши; • Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриялар масалалари юзасидан ўз фикрини баён

	<p>қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиклол ғоясига асосланган фаол ҳаёттai назарга эга бўлиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> • табиат ва жамиятда кечётган жараён ва ҳодисалар ҳакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши; • инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф мухитга муносабатини белгиловчи хуқукий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши; • ахборот йиғиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар кабул қила олиши; • тегишли бакалавриат йўналиши бўйича ракеботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши; • янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши; • соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиодга, ўзини жисмоний чиниқтириш укув ва қўнималарига эга бўлиши лозим. • таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга; • тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга; • кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар. • техник воситалар, тизимлар, жараёнлар, қурилмалар, материаллар, қанд ва бижгиш маҳсулотларини ишлаб чиқариш бўйича замонавий технологияларни амалиётга татбиқ этиш, ускуналар ва автоматлаштирилган линияларни синовдан ўtkazishda зарур bўlgan tashkiiliy iшlарda iшtirok этиsh; • rеспублиka va xorijda chop etilgan қand va bижgiш maҳsулotlari iшlabi чiқariш va қayta iшlaш tehnologiyaлarigа oid ilmий-tehnik aхborotlarning ilmий manbalarini ўrganiш; • ilmий-tadқiқot iшlарini bажariшda bевosita iшtirok этиsh; • mавзу (topширик) bўyичa ilmий-tehnikaviy maъlumotlarni йiғishi, iшlov berish, taҳliл қiliш va oлинган maъlumotlарni tizimlaшtiришda iшtirok этиsh; • ilmий-tadқiқot natижalariни va iшlanmalari amaliётga tатbiқ этиshda • участка, цех, bўlim tehnologiyi bўlib iшlaш, amaldagi iшlаб чiқariш цехini eksplyuatasiya қiliш; • xom ashё, ёrdamchi materiallar va maҳsулotlarning sifatini nazorat қiliш; • iшlаб чiқariшni tashkiл этиsh va takomillashтиriш bўyичa tehnologik eчimlarni iшlab чiқiши; • namunaviy tehnologik жaraёнlarni kўlлаш; • tehnologik schemalarni taҳliл қiliш va tehnologik parametrлarni ҳisoblaш; • amaldagi tehnologik asbob-uskuналarнing iшlaшинi таъminlaш, уларни яroқli ҳolatda uшlab turish va қaiتا tikiлаш; • amaliy faoliyatda automatлаштирилган tizimlarнing instrumental воситалari va muхitlарini rivожлантириш va ulardan foydalaniш; • kasbий etika kodexiga riоя қiliш qobiliyatlariga эga bўliши kerak. • iшlаб чiқariш faoliyat sifatini boшқariш жaraёнlarini iшlab чiқiши va tатbiқ қiliш;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • ишлаб чикариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чикариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш; • замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлик бўлган ишлаб чикариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш; • атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чикариш жараёнларини назорат қилиш; • қасбга оид муаммолар ечимларини амалиётга татбик этиш; • ишлаб чикариш жараёнида сифатни бошқариш; • ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш; • фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув карорларини қабул қилиш; • бирламчи ишлаб чикариш звено ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш; • бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш; • ишлаб чикариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофazаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш қобилиятларига эга бўлиши керак. • Виночилик ва бижғиш маҳсулотлари ишлаб чикариш ва қайта ишлаш ускуналари уларнинг кисмлари, деталлари ва йиғма бирикмаларининг лойиҳасини тизимли ёндашув асосида автоматлаштирилган равишда ишлаб чиқишни такомиллаштириш; • бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, ахборот ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқик қилиш; • асбоб-ускуналар, курилмалар, механизмлар ва жиҳозлар, уларнинг ишчи кисмлари параметрлари ва иш холатини ташхис синовларидан ўтказиш қобилиятларига эга бўлиши керак. • умумий ўрта, ўрта маҳсус қасб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича иктиносидий фанлардан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб назарий ҳамда амалий машғулотларни ўтказиш; • ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш; • ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик хужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни тадбик этиш; • мустакил таълим ва ижодий кидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабханасида ўз-хизни мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятларига эга бўлиши лозим.
--	---

“Меҳнат Агрофирмаси” ишлаб чикариш мудираси

С.К. Ишмуҳамедова

—
С.К. —

Олий, ўрта махсус профессионал таълим йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг

“Ишлаб чиқаришлар технологияси ва атроф-муҳит муҳофазаси”

**Ўқув-услубий бирлашмаси 1-йигилишининг
БАЁННОМАСИ**

11 август 2020 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – Б.Ш.Усмонов

Аъзолари: А.А.Азизов (ЎзМУ), Т.А.Атакузиев (ТКТИ),
Қ.М.Ахмеров (ТКТИ), Т.Т.Турсунов (ТКТИ), М.М.Ниязова
(ТКТИ), Ш.П.Нуруллаев (ТКТИ), Н.А.Хўжамшукуров (ТКТИ),
Р.С.Сайфутдинов (ТКТИ), О.С.Максумова (ТКТИ),
Х.С.Нурмуҳамедов (ТКТИ), М.Х.Арипова (ТКТИ),
Г.Х.Махкамова (ТКТИ).

КУН ТАРТИБИ :

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил йил 17 июндаги 2019/2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПҚ-4359-сонли қарори асосида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га янги киритилган ҳамда халқаро тажрибаларни ўрганилган холда Тошкент кимё-технология институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 18 та бакалавр таълим йўналишлари ва 25 та магистратура мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама этиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШТИЛДИ:

1. Т.Т.Сафаров-Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги 2020/2021 ўқув йили Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПҚ-4359-сонли қарори асосида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га янги киритилган ҳамда халқаро тажрибаларни ўрганилган холда институтда ишчи гурӯҳ тузилди. Ишчи гурӯҳ аъзолари томонидан, институт 18 та бакалавр таълим йўналишлари, 25 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Уларга кадрлар истеъмолчиларидан такризлар олинди. Кадрлар истеъмолчилари ва турдош олий таълим муассасаси ТДТУ, ТТЕСИ, ҚМИИ билан келишув мажлиси ўтказилиб, келишув баённомаси тасдиқланди.

Сизлардан тайёрланган 18 та бакалавр таълим йўналишлари, 25 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама килиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришишингизни сўрайман.

СҮЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Профессор Ш.П.Нуруллаев – ТКТИ профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ҳамда ўкув режалари кўйилган талабларни ўзида тўлиқ акс эттирган ва мөъёр талабларига тўлиқ жавоб беради.

Улар олий таълим мутахассисликлари классификаторига мос равища кимё, озиқ-овқат саноатларида олиб борилаётган ислохотлардан келиб чикиб, инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўнигмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ва ўкув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. Шўъба аъзоларидан: Т.Т.Турсунов, Н.А.Хўжамшукуров ва К.М.Ахмеровлар ҳам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Малака талаблари ҳамда ўкув режалари замонавий талаблар асосида ёзиб тайёрланган, уларда ишлаб чиқаришлар технологияларининг барча соҳаларидаги ислохотлар инобатга олинган деб таъкидлашдилар. Шунингдек, улар ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ва ўкув режаларни тасдиқлаш учун тавсия этишди.

3. Шўъба раиси, Б.Ш.Усмонов - ТКТИ профессор-ўқитувчилар томонидан ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ҳамда ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда республикамиизда кимё, озиқ-овқат саноат соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган иқтисодий ислохотлар тўлиғича ўз аксини топган деб ўйлайман. Шунинг учун муҳокамага кўйилган барча Малака талаблари ҳамда ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман. Юқоридагиларни инобатга олиб, қуйидаги Малака талаблари ҳамда ўкув режаларини ишлаб чиқаришлар технологияси ва атроф-муҳит муҳофазаси ўкув-услубий бирлашмасида кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

**Янгиланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
Классификатори”га мувофиқ ТКТИ таянч булган бакалавр таълим
йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари рўйхати**

Бак т/р	Маг т/р	Таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг номлари	Код		Таянч ОТМ
			Бакалавр таълим йўналишл ари	Магистратур а мутахассис- ликлари	
			5-босқич	5А-босқич	
1.		Менежмент (кимё ва озик-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш)	5230200		ТКТИ
2.		Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (кимёваозик-овқат саноати)	5310900		ТКТИ
3.		Технологик машиналар ва жиҳозлар (озик-овқат ва кимё саноати)	5320300		ТКТИ
4.		Технологик машиналар ва жиҳозлар (мебель ва ёғочсозлик, целлюлоза- көғоз саноати)	5320300		ТКТИ
5.		Кимёвий технология (ишлаб чиқариш турлари бўйича)	5320400		ТКТИ
6.		Биотехнология (озик-овқат, озука, кимёвакишликхўжалиги)	5320500 *		ТКТИ
7.		Озик-овқаттехнологияси (маҳсулот турлари бўйича)	5321000		ТКТИ
8.		Нефть ва нефть-газни қайта ишлаш технологияси	5321300		ТКТИ
9.		Нефт-газ-кимё саноати технологияси	5321400		ТКТИ
10.		Экология ва атроф-мухит муҳофазаси (кимё ва озик-овқат саноати)	5630100		ТКТИ
11.		Технологикжараёнларваишлабчикари шиниавтоматлаштириш ва бошқариш (кимё-нефт-кимёваозик-овқатсаноати) – ТДГУ	5311000		ТКТИ
12.		Мехнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги – ТДГУ	5640200		ТКТИ
13.		Энергетика (биоэнергетика)	5310100		ТКТИ
14.		Виночилик технологияси, бижгиш маҳсулотларива алкоголсиз ичимликлар технологияси	5322500		ТКТИ
15.		Функционал овқатланиш ва болалар маҳсулотлари технологияси	5322800		ТКТИ
16.		Консервалаш технологияси	5322700		ТКТИ
17.		Газни чукур қайта ишлаш	5322200		ТКТИ

		технологияси		
18.		Ёглар, эфир майлари ва парфюмерия-косметика махсулотлари технологияси	5322400	ТКТИ
	1.	Менежмент (кимё ва озик-овқат саноати)	5A230201	ТКТИ
	2.	Махсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (кимё ва озик овқат саноати)	5A310901	ТКТИ
	3.	Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (кимё ва озик-овқат)	5A310902	ТКТИ
	4.	Технологик жараёнлар ва ишлаб чикиршини автоматлаштириш (кимё, нефть-кимё ва озик-овқат саноати)	5A311001	ТКТИ
	5.	Кимёвий саноат ва курилиш материаллари корхоналарининг машиналари ва аппаратлари	5A320305	ТКТИ
	6.	Целлюлоза-қофоз ишлаб чикирш технологияси ва жараёнлари	5A320306	ТКТИ
	7.	Ёғочга ишлов бериш технологияси ва ёғочшунослик	5A320307	ТКТИ
	8.	Озик-овқат саноати машиналари ва агрегатлари	5A320311	ТКТИ
	9.	Кимёвий технология (органик моддалар кимёвий технологияси)	5A320401	ТКТИ
	10.	Кимёвий технология (силикат материаллар, нодир ва камёб металлар технологияси)	5A320401	ТКТИ
	11.	Кимёвий технология (ноорганик моддалар технологияси)	5A320401	ТКТИ
	12.	Кагализаторлар ва адсорбентлар технологияси	5A320402	ТКТИ
	13.	Юкори молекулали бирикмалар кимёвий технологияси (полимерлар ишлаб чикиршиш)	5A320405	ТКТИ
	14.	Кимёвий технология жараёнлари ва аппаратлари (ноорганик ва органик моддалар ишлаб чикиршиш бўйича)	5A320407	ТКТИ
	15.	Биотехнология (озик-овқат, озуқа, кимёвий махсулотлар ва қишлоқ ҳўжалити учун биопрепаратлар)	5A320501	ТКТИ
	16.	Озик-овқат махсулотларини ишлаб чикиршиш ва қайта ишлаш технологияси (солод, пиво ва алкоголсиз ичимликлар)	5A321001	ТКТИ
	17.	Озик-овқат махсулотларини ишлаб чикиршиш ва қайта ишлаш технологияси (консерваланган озик-	5A321001	ТКТИ

		овқат, гүшт-сүт ва балик махсулотлари)			
18.		Озиқ-овқат махсулотларини ишлаб чиқариш ва кайта ишлаш технологияси (ёғ-мой махсулотлари)		5A321001	ТКТИ
19.		Озиқ-овқат махсулотларини ишлаб чиқариш ва кайта ишлаш технологияси (дон махсулотлари)		5A321001	ТКТИ
20.		Озиқ-овқат махсулотларини ишлаб чиқариш ва кайта ишлаш технологияси (вино ва спирт)		5A321001	ТКТИ
21.		Озиқ-овқат хавфсизлиги		5A321003	ТКТИ
22.		Нефть ва газни кайта ишлаш ва кимёвий технологияси		5A321302	ТКТИ
23.		Нефть ва газни кайта ишлаш жараёнлари ва аппаратлари		5A321303	ТКТИ
24.		Кимёвий ва нефт-газ кимёвий технологиялар		5A321401	ТКТИ
25.		Экология ва атроф-мухит муҳофазаси		5A630101	ТКТИ

ЙИГИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Турдош ОТМлари вакиллари ҳамда Тошкент кимё-технология институти профессор-ўқитувчиларини жалб этган холда ижодий ишчи гурухлар томонидан янги классификатор бўйича қайта ишлаб чиқилган 18 та бакалавр таълим йўналишлари, 25 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ҳамда ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат килиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 17 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул килишининг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус

таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чоратадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўtkазиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 июндаги ПҚ-4749-сонли қарори ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқуқий хужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг лойихалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари ва манфаатдор вазикликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналар ва ташкилотларда экспертизадан ўtkазилган. (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ҳамда мутахассислар “Тақризлари” билан расмийлаштирилган ва Малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар Малака талаблари ва ўкув режаларининг охирги лойихаларини ишлаб чиқишида инобатга олинган.

4. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши учун Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаши муҳокамасига тақдим этилсин.

Ўкув-услубий бирлашма раиси

Б.Ш.Усмонов

Бирлашма котиби

Г.Х.Махкамова

Тошкент кимё-технология институти томонидан
5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари ва
алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши
учун тайёрланган малака талабларига

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 28 февраль 2018 йилги “Виночилик соҳасини ва алкоголли маҳсулотларни реализация қилишни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” 3573-сонли қарорини ижросини таъминлаш мақсадида устивор йўналишлар олиб борилмоқда. Бунинг учун Халқаро тажрибалар асосида ишлаб чиқилаётган таълим йўналишлари мутахассисликлари учун ўкув дастурлари тайёрланмоқда.

Ўз навбатида мутахассисларга ва уларнинг билим кўникмаларига бўлган талаб ҳам ортиб бормоқда.

Такриз учун тақдим этилган **5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши** бўйича тайёрланган малака талаблари шу йўналиш бўйича таҳсил олаётган талabalар, учун мўлжалланган. Ҳозирги вақтда Республикаизда виночилик ва бижғиши маҳсулотларини экспорт қилиш потенциалини кучайтириш, янги корхоналарни ташкил этиш, мавжуд корхоналарни модернизация қилиш ва янги замонавий технологиялар билан жиҳозлашга катта эътибор берилмоқда.

Малака талабларининг ихтисослик фанлари блокида талabalарни мутахассислик фанлари бўйича тасаввурга эга бўлиши, билиши ва фойдалана олиши, шу билан бирга кўникмаларга эга бўлиши тўғрисидаги маълумотлар аниқ кўрсатиб ўтилган. Бундан ташқари, соҳада қўлланиладиган жиҳозларни технологик схемалари, ишлаш принциплари ва унумдорлигини аниқлаш каби кўникмалар шакллантирилиши таъкидланган. Малака талаблари лойихасида талabalарнинг касбий фаолият обьектлари аниқ келтириб ўтилган.

Ушбу малака талаблари йўналиш бўйича малакали, билимли мутахассис тайёрлаш учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги талабларига тўлиқ жавоб берадиган тартибда тайёрланган ва тасдиқлашга тавсия этиш мумкин.

“Мехнат Агрофирмаси” ишлаб
чиқариш мудираси

С.К. Ишмуҳамедова

Тошкент кимё-технология институти томонидан
5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари
ва алкогиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши учун
тайёрланган малака талабига
ТАҚРИЗ

Ушбу малака талабларида 5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурӣ билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талаблар мужассамлаштирилган.

5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари
ва алкогиз ичимликлар технологияси йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг обьектлари – узумчилик, вино, спирт, пиво, алкогиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш саноатида қўлланиладиган хом-ашё ва материаллар, ноанъанавий қандли хом ашёлар, вино, спирт, пиво, алкогиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш технологиялари ва жиҳозлари, узумни қайта ишлаш технологик жараёнлари ва жиҳозларидир.

Ушбу йўналиш бўйича бакалавр ўзининг маҳсус, илмий-тадқиқот, ишлаб чиқариш; ташкилий-бошқарув; лойиҳавий-конструкторлик; фойдаланиш ва сервис хизматини кўрсатиш билим ва кўникмаларга эга бўлиши кераклиги таъкидланган.

Малака талабларида келтирилган умумкасбий фанлар блоки, ихтисослик фанлари 5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурӣ билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талабларни ўз ичига олган.

Масалан: виночилик ва бижғиши маҳсулотларини ишлаб чиқариш технологик жараёнларини лойиҳалаш ва тадбиқ килиш; касб-хунар ва олий таълим муассасаларида ўқув машғулотларини ўтиш, замонавий технологияларни эгаллаш, тадбиқ этиш ва ҳоказо.

Ихтисослик фанлар блокини ўзлаштириш жараёнида амалга ошириладиган вазифалар доирасида бакалавр билиши ва улардан фойдалана олиши; кўникмалар ҳамда тажрибаларга эга бўлиши керак бўлган соҳалар аниқ кўрсатилган.

Ихтисослик фанлари блокининг зарурӣ мазмуни тўла-тўқис ёритилган. Масалан, виночилик технологияси, спирт ишлаб чиқариш технологияси, қанд ишлаб чивариш технологияси, пиво ва алкогиз ичимликлар технологияси, биокимёвий асослари, ампелография, бижғиши маҳсулотлари ва вино микробиологияси, ишлаб чиқаришда техно-кимёвий назорат ва сифатни бошқариш ҳамда корхона жиҳозлари каби билимларни бериш малака талаблари таркибига киритилган.

Ушбу малака талабларини 5322500 – Виночилик технологияси, бижғиши маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича малакали, билимли мутахассис тайёрлаш учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги талабларига тўлиқ жавоб берадиган тартибда тайёрланганлигини ётиборга олиб, уни тасдиқлашга тавсия этиш мумкин.

ГУП «Энология лабораторияси»

мудири

Махмудова М.С.

Тошкент кимё-технология институти томонидан
5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва
алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши
учун тайёрланган малака талабларига
ТАҚРИЗ

Республикамизда замонавий билим ва ахборот технологиялари, ҳорижий тиллар бўйича билимга эга бўлган, юқори малакали мутахассис кадрлар тайёрлашга катта эътибор берилмоқда. Мазкур малака талаблари шундай кадрлар тайёрлашга йўналтирилган.

Ушбу малака талабларида **5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши** бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурӣ билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талаблар мужассамлаштирилган.

5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг обьектлари – бу вино, спирт ва пиво ишлаб чиқариш саноатида қўлланиладиган хом-ашё ва материаллар, вино, спирт ва пиво ишлаб чиқариш технологиялари ва жиҳозлари, узумни қайта ишлаш технологик жараёнлари ва жиҳозларидир.

Мазкур малака талабида ушбу йўналиш бўйича бакалавр ўзининг маҳсус, илмий-тадқиқот, ишлаб чиқариш; ташкилий-бошқарув, лойиҳавий-конструкторлик, фойдаланиш ва сервис хизматини кўрсатиш билими ва қўникмаларига эга бўлиши кераклиги таъкидланган.

Малака талабларида келтирилган умумкасбий фанлар блоки, ихтисослик фанлари **5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши** бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурӣ билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талабларни ўз ичига олган.

Ихтисослик фанлар блокини ўзлаштириш жараёнида амалга ошириладиган вазифалар доирасида бакалавр билиши ва улардан фойдалана олиши; қўникмалар ҳамда тажрибаларга эга бўлиши керак бўлган соҳалар аниқ кўрсатилган.

Мутахассисликни техник йўналишигини эътиборга олган ҳолда, ишлаб чиқариш билан амалиётни кучайтириш тарафдоримиз. Шунинг учун ушбу малака талабларини **5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши** бўйича малакали, билимли мутахассис тайёрлаш учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги талабларига тўлиқ жавоб берадиган тартибда тайёрланганигини эътиборга олиб, уни тасдиқлашга тавсия этиш мумкин.

Акад. М.Мирзаев номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик ИТИ илмий ишлар бўйича директор муовини, к.х.ф.ф.д., (PhD)

Абдуллаева X.Р.

**5322500 – Виночилик технологияси, бижгиш маҳсулотлари ва
алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши
малака талабларини халқаро тажрибалар билан қиёсий таққослаш
тӯғрисидаги таҳлилий маълумотлар**

Ўзбекистонда виночилик ва бижғиш маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноати учун муҳандис кадрлар тайёрлаш 1938 йилда Ўрта Осиё Давлат Университети қошида «Виночилик ва бижғиш маҳсулотлари технологияси» кафедрасида илк бор йўлга қўйилган. Ўтган давр ичидаги кафедра «Виночилик технологияси», «Пиво ва алкогиз ичимликлар технологияси», мутахасислиги бўйича инженер технологлар тайёрлаган. 1985 йилдан “Қанд ва бижғиш маҳсулотлари технологияси” мутахассислиги бўйича муҳандис кадрлар тайёрлаш бошланган. 2011 йилдан 5321000 – Озиқ-овқат технологияси (қанд ва бижғиш маҳсулотлари) йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаб келинган. 2020 йилдан бошлаб 5322500 – Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Ушбу мутахассислик ва йўналишлар таркибига кирган “Ампелография”, “Бижғиш маҳсулотлари ва вино микробиологияси”, “Ишлаб чиқаришда техно-кимёвий назорат ва сифатни бошқариш”, “Виночилик технологияси” ва “Пиво ва алкогиз ичимликлар технологияси” каби фанлар кўплаб хорижий давлатлардаги университетларда бакалаврлар тайёрлашда ўқитилиб келинмоқда. Жумладан, Россиянинг Кубан давлат технологиялар университети, Москва давлат озиқ-овқат университети, АҚШ нинг Корнелл университети ва Болгариянинг Пловдив озиқ-овқат университетида мазкур фанлар мазмунига киритилган мавзулар ўқитилмоқда.

Фанларнинг ҳажми ва мазмuni соҳадаги ишлаб чиқариш корхоналари мутахассисларининг таклифлари ва буюртмачиларнинг талаблари қисида шакллантирилди. Танлов фанлари қисмида “Соҳа корхоналарини таҳжидлаш асослари” фани ўқитилиши режалантирилди.

ТКТИ ўқув ишлари проректори

Муҳаммадзинов

Т.Т. Сафаров

5322500 - Виночилик технологияси, бижғиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича малака талабининг халқаро миқёсидаги бошқа таълим йўналишлари малака талаблари билан қиёсий таққослаш

Бакалавриатурда таълим жараёнинг умумий қўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура)	Россия (бакалавриатура)	Болгария (бакалавриатура)
1.	Бошланиши	Касб-хунар коллежи, ақадемик лицей ва тўлиқ ўрта мактабларни тамомлагандан сўнг	Тўлиқ ўрта мактабни, коллежни ва ақадемик лицейларни тамомлагандан сўнг	Тўлиқ ўрга мактабни, коллежни ва ақадемик лицейларни тамомлагандан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	4 йил	4 йил
3.	Таълим олувчилик сони	20-25	10-25	5 -20
4.	Ўтиш жойлари	Тошкент кимё технология институти, Гулистан давлат университети, Фарғона Политехника институти, Тошкент кимё технология институти Шахрисабз филиали	Кубан давлат технологиялар университети, Москва давлат озиқ-овқат университети, Кемерова озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси университети	Пловдив озиқ-овқат университети
5.	Таълим берувчилар	Виночилик, бижғиш маҳсулотлари ва алкоголсиз ичимликлар технологияси соҳаси бўйича юкори малака ва тажрибага эга бўлган фан докторлари, фан номзодлари	Виночилик бўйича юкори малака ва тажрибага эга бўлган фан докторлари, профессорлар, фан номзодлари	Виночилик ва бижғиш маҳсулотлари технологияси бўйича юкори малака ва тажрибага эга бўлган фан докторлари, профессорлар, четдан жалб килинган мутахассислар
6.	Таълим тартиби ва ташвиш	Куйидаги тартибда амалга оширилади: деканат, мутахассислик кафедраси мудири, Бакалавриатура директори-модератор (бевосита таълим берувчи ўқитувчи), профессор- ўқитувчилар, бакалавр	Куйидаги тартибда амалга оширилади: бевосита таълим берувчи ўқитувчи, ташки эксперт сифатида актив холда тадбиркорларни жалб қилимок, ўзаро боғланган фанлар ўқитувчилар ва бошқалар	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Бевосита таълим берувчи ўқитувчилар ва тўлиқ online интернет ёрдамида

Бакалавриатурада таълим жараёнинг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Россия	Болгария
1.	Назарий таълим	Назарий таълим жараёни асосан аудиторияларда янги педагогик ва ахборот технологиялари ёрдамида профессор-ўқитувчилар томонидан маъруза шаклида олиб борилади.	Назарий таълим жараёни асосан аудиторияларда янги педагогик ва ахборот технологиялари ёрдамида профессор-ўқитувчилар томонидан маъруза ва тренинглар олиб борилади.	Назарий таълим жараёни асосан аудиторияларда янги педагогик ва ахборот технологиялари ёрдамида профессор-ўқитувчилар томонидан маъруза, семинар ва тренинглар олиб борилади, ёки интернет орқали видео курслар, электрон китоблар, онлайн машқлар олиб борилади.
2.	Амалий таълим	Амалий таълим жараёни замонавий таълим технологиялари ёрдамида аудиторияларда ёки корхоналарда ташкил қилиш орқали амалга оширилади.	Амалий машғулотларни талабалар бевосита олий ўқув юртлари қошида ташкил қилинган корхоналарда ёки ушбу фаолиятни бошқарувчи ва мувофиқлаштиришни амалга оширувчи ташкилотларда (давлат ва хусусий фирмалари) ўтайди.	Амалий машғулотларни талабалар бевосита олий ўқув юртлари қошида ташкил қилинган корхоналарда, ҳамкорлик алоқалари ўрнатилган хусусий махаллий ва хорижий корхона-ташкилотларда ўтайди. Машқларни натижалари интернет орқали юборилади.
3.	Илмий – тадқиқот ишлари	Бакалавриатурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича диплом ишини соҳа корхоналар фаолияти мисолида амалга оширади. Кафедра профессор-ўқитувчилари ёки соҳа бўйича юқори малакали мутахассислар (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий-амалий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар. Бундан ташқари магистрантлар таълим жараёнида педагогик иш билан машғул бўладилар.	Бакалавриатурада таълим олувчилар тасдиқланган мавзуси бўйича диплом ишини соҳа корхоналари фаолияти мисолида амалга оширади. Кафедра профессор-ўқитувчилари ёки соҳа бўйича юқори малакали мутахассислар (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.	Бакалавриатурада таълим олувчилар илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.

4.	Мустақил таълим	Бакалаврлар машғулотлар, кўниқмалар ишлари муассасаларда шароитлардан материаллар, расмиятчилик кутубхона, интернет тармоғи ва шу кабилар) яратилган (тарқатма соҳага оид хужожатлари, ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	назарий амалий ва илмий бўйича яратилган муассасаларда шароитлардан материаллар, соҳасига оид расмиятчилик хужожатлари, ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Бакалаврлар машғулотлар, кўниқмалар ишлари муассасаларда шароитлардан материаллар, соҳасига оид расмиятчилик хужожатлари, ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	назарий амалий ва илмий бўйича яратилган муассасаларда шароитлардан материаллар, сервис соҳасига оид расмиятчилик хужожатлари, ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Бакалаврлар машғулотлар, кўниқмалар ишлари муассасаларда шароитлардан материаллар, сервис соҳасига оид расмиятчилик хужожатлари, ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўниқмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш Бакалавриатура жорий, оралиқ, якуний 5 баҳолик тизимида ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари ёзма, оғзаки, тест кўринишида ва амалий кўниқмаларни намойиш этиш кўринишида талаб килинади.	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўниқмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш Бакалавриатура рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, тест кўринишида ва амалий кўниқмаларни намойиш этиш кўринишида талаб килинади.	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўниқмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш Бакалавриатура рейтинг тизими асосида амалга оширилади. Курс сўнгтида мажбурий ва танланма фанлар бўйича якуний имтиҳонда баҳо қўйилади. Баҳолаш тизими „1“ дан - „6“ баллик бўлган баҳоларни ўз ичига олади. Баҳолаш фаннинг якунланини даврида амалга оширилади.	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўниқмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш Бакалавриатура рейтинг тизими асосида амалга оширилади. Курс сўнгтида мажбурий ва танланма фанлар бўйича якуний имтиҳонда баҳо қўйилади. Баҳолаш тизими „1“ дан - „6“ баллик бўлган баҳоларни ўз ичига олади. Баҳолаш фаннинг якунланини даврида амалга оширилади.	

Бакалавриатурда таълим жараёнинг мазмуни ва давомийлиги

Республика	Муддати	Россия	Муддати	Болгария	Муддати
Узбекистон	4 ой	Медико-биологическое требование и санитарные нормы качества пищевых продуктов	4,5 ой	13.04– Wine and Beer Microbiology	4 ой
Узбекистон	4 ой	Производственный и технохимический контроль на предприятиях отрасли	4,5 ой	10.09-Quality Management	4 ой
Узбекистон	4 ой	Техника и технология спирта и крепких алкогольных напитков	4,5 ой	13.30-Alcohol and Spirits Technology	4 ой
Узбекистон	4 ой	Процессы и аппараты пищевых производств	4,5 ой	13.18-Technological Equipment in Winemaking	4 ой
Узбекистон	4 ой	Технологические свойства сырья отрасли	4,5 ой		
Узбекистон	4 ой	Техника и технология пивоварения и безалкогольных	4,5 ой	14.01-Technology of beer	4 ой

Виночилик технологияси Ампелография	4 ой 4 ой	производств Техника и технология виноделия Агротехнология виноградарства с основами ампелографии	4,5 ой 4,5 ой	13.05-Technology of Wine 13.12-Ampelography	4 ой 4 ой
--	--------------	---	------------------	---	--------------

Изоҳ: Ўзбекистонда виночилик, спирт, пиво, алкогиз ичимликлар ва қанд ишлаб чиқариш технологияси соҳаси учун **5322500 - Виночилик технологияси, бижгиш маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси** бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрланади. Ушбу йўналиш таркибига кирган “Бижгиш маҳсулотлари ва вино микробиологияси”, “Виночилик технологияси”, “Ишлаб чиқаришда техно-кимёвий назорат ва сифатни бошкариш”, “Спирт ишлаб чиқариш технологияси”, “Пиво ва алкогиз ичимликлар технологияси” ва “Ампелография” каби фанлар кўплаб хорижий давлатлардаги университетларда бакалаврлар тайёрлашда ўқитилиб келинмоқда. Жумладан, Россиянинг Кубань Давлат технология университети, Болгариянинг Пловдив озик-овқат университетида мазкур фанлар мазмунига киритилган мавзулар ўқитилмоқда.

**5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари
ва алкогольсиз ичимликлар технологияси бакалавриат йўналиши малака
талабларини ишлаб чиқилишига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

Тошкент кимё-технология институтида кредит-модуль тизимида ўтишда фанларни йириклиштириш ва бир семестрдаги сонини 5-6 тагача камайтиришга алоҳида эътибор каратилмоқда. Шуни инобатга олган ҳолда, Каунас технология университетидаги “Озиқ-овқат фанлари ва технологияси” йўналишининг ўкув режасини “5322500 - Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари ва алкогольсиз ичимликлар технологияси” бакалавриат таълим йўналиши учун асос килиб олинди.

Кадрлар тайёрлаш сифатини жаҳон андозалари асосида ташкил этиш учун Каунас технология университетининг тажрибаларидан фойдаланиш яхши самара беради. Ушбу университет Болония тамоиллари асосида кредит-модуль тизимида “Озиқ-овқат фанлари ва технологияси” йўналиши бўйича кадрлар тайёрлайди, у QS Global World Ranking кўрсаткичи бўйича дунё бўйича #801-1000 даражада қайд мекинган.

Каунас технология университетининг силлабусини таҳлил килиш шуни афзосатадики, маълумотлар шаффоф тарзда тақдим этилган ва ҳар йили янгиланиб беради. Озиқ-овқат технологияси соҳасининг ҳозирги ҳолати тўлиқ акс эттирилган, илм-фандаги сўнгги ютуқлар ҳам киритилган. Шунинг учун ўкув режалари ва силлабусларнинг шаффоф ва тўлиқ тақдим этилиши ҳамда илм-фандаги сўнгги ютуқларнинг акс эттирилганлиги Каунас технология университетининг “Озиқ-овқат фанлари ва технологияси” йўналиши ўкув режасининг бошқа аналоглардан афзосатини кўрсатади.

**5322500 – Виночилик технологияси, бижгиши маҳсулотлари
ва алкогольсиз ичимликлар технологияси** бакалавриат таълим йўналиши малака талабларини ишлаб чиқишида куйидаги меъёрий-хуқукий хужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий
маданият мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва
ишимлик иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-
сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий
маданият мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва
ишимлик иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018
йил 4 майда 416-сонли бўйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019
тароғон Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган
тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий
тадбирлар таддид таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга
ойлантирилган тадбирларни ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича
тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириги;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июнданги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 28 февралдаги “Виночилик соҳасини ва алкоголли маҳсулотларни реализация қилишини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ- 3573-сон қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 февралдаги “Алкоголь ва тамаки маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва уларнинг айланмасини давлат томонидан тартибга солишни такомиллаштириш ҳамда узумчилик ва виночиликни ривожлантиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида” ПФ-5656-сон фармони;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 5 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ Хўжалиги Вазирлиги ҳузуридаги узумчилик ва виночиликни ривожлантириш агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида” ПҚ- 4161-сон қарори.

Малака талабини ишлаб чиқишида бакалавриат таълим йўналиши тарбиячиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари таъсислаштирилганда олинган.

2019 йилдаги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми таъсислаштирилганда:

- янги ўқув режа учун Болонья жараёнлари иштирокчиси Каунас технология университетидаги “Озиқ-овқат фанлари ва технологияси” йўналишининг ўқув режасидаги тўлик асос қилиб олинди;

- ўқув режада фан юкламалари академик соатлар ўрнига кредит-соатларда таъсислаштирилди, бу ўз ўрнида фанни ўқитишида ўқув машғулотлари ҳажмига қатъий таъсислаштирилди, балки уларнинг ҳажмини вазиятдан келиб чиқиб эркин таъсислаштирилди; амалий кўнималарни кўпроқ шакллантириш имконини беради;

- кредит-модуль тизимида фан юкламаларини ихчамлаштириш ва таъсислаштирилган танлов имкониятларини тақдим этиш максадида 1-2 курсларда таъсислаштирилган фанлари ва 3-4 курсларда ихтисосликка йўналтирилган фанлар таъсислаштирилди; бу тадбир кадрлар буюртмачиларининг муайян таъсислаштирилганда булган талабини 4 йилда эмас, балки 2 йилда бажаришга имкон таъсислаштирилди; бакалавр мутахассисликни 3-курсдан бошлаб ўқишини бошлади; бу таъсислаштирилганда фанлар юкламаларининг кескин кисқаришига ҳам сабаб бўлади;

- “Туманий таъсислаштирилган фанлар” блоки номи “Табиий-илмий ва тарбијий фанлар” блокига ўзгартирилиб ҳажми 28,1% дан 19,1% га таъсислаштирилди; “Умумкасбий фанлар” блоки ҳажми деярли ўзгармасдан қолди, таъсислаштирилганда 45,9% дан 45,7% га ўзгарди; “Ихтисослик фанлари” блоки ҳажми 22% таъсислаштирилди; “Кўшимча фанлар” блоки ҳажми 4% дан 3% га таъсислаштирилди;

- йўналиши таъсислаштирилганда назарий ва амалий ўқиши даври 122 ҳафтадан таъсислаштирилганда (14%) камайтирилди, аттестациялар 16 ҳафтадан 14 ҳафтагача

(12,5%) камайтирилди, малакавий амалиётлар 28 ҳафтадан 39 ҳафтагача (39,3%) оширилди, битирув ишини бажариш даври (6 ҳафта) ўзгартирилмасдан оширилди, таътиллар 32 ҳафтадан 40 ҳафтагача (25%) оширилди;

- аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 30 соатлигича ўтгармасдан қолдирилди, мустақил таълим ҳажми 44,4% дан 51% гача оширилди, семестрда ўқитиладиган фанлар сони 8-10 тадан 4-6 тагача туширилди, фанлар ишлами йириклиштирилди.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва ёки фаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини курбамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маданий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний маданийлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустақил юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган маданий асосланади.

Ҳукӯв юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги асосида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни ўтириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Гэълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига таъминланади.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, юнанишининг малака талабини ишлаб чиқишида муҳим аҳамият касб этди.

5011500 – Виночилик технологияси, бижсии маҳсулотлари ичимликлар технологияси бакалавриат таълим йўналишига текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий тартибларининг илғор меъёrlари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоий-иктисодий истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва юнанишиларни таълим мазмунига тезкор жорий этишига таълим тартиблар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро академик стандартлар билан уйғулаштирилди ҳамда уларни таъминланди.

Малака ишлари проректори

Сафаров

Т.Т. Сафаров